

Groninger 'Wereldtentoonstelling' in 1903

In 1903 werd op het terrein bij de Bloemsingel, achter de gasfabriek in Groningen, een enorm evenement opgezet, waarmee de Groninger ondernemers Nederland en zelfs de wereld wilden laten zien waartoe men op het gebied van industrie, handel en kunst in staat was. Tijdens de Tentoonstelling van Nijverheid en Kunst, die op 15 juni 1903 werd geopend, presenteerden diverse bedrijven uit de regio zich op uitbundige wijze. Het evenement was zo'n succes dat de Groningers na vele jaren nog vol trots over hun 'Wereldtentoonstelling'spraken.

Ten behoeve van de organisatie van de tentoonstelling werd een bestuur gevormd met als voorzitter Jan Evert Scholten. Scholten had een grote vinger in de 'stad-Groninger' pap. Hij nam zitting in menig bestuur en was ook bijzonder gul als het ging geldelijke bijdragen aan diverse doelen. Onder leiding van Scholten werd een evenement opgezet dat zijn weerga niet kende. Aanvankelijk liep de tentoonstelling niet echt geweldig. Het weer gooide roet in het eten bij de officiële opening en zorgde ervoor dat de belangstelling de eerste week tegenviel. Maar nadat op 23 juni de openingsopocht toch plaatsvond, werd het publiek enthousiaster en passeerden steeds meer mensen de speciaal voor deze gelegenheid aangelegde brug over het Boterdiep naar het tentoonstellings-terrein.

Kraantjespot

Blikvanger was zonder twijfel het nagebouwde Japanse marktplein compleet met theehuis, Oosterse winkeltjes, een pagode en een theater waar het stuk 'Die Geisha' werd opgevoerd. Een van de spectaculairste presentaties was die van koffiebrander H. Smith. Hij had een reusachtige kraantjespot van



Een beeld van de 'Wereldtentoonstelling' in 1903 in Groningen. Het publiek stroomde in drommen toe.

zo'n tien meter hoog neergezet, waaruit voortdurend koffie stroomde. Verder konden de bezoekers de maquette van de suikerfabriek te Vierverlaten en de in bloemenweelde gehulde nieuwste modellen van fietsenfabrikant Fongers bewonderen. Drukkerij I. Oppenheim demonstreerde de fonkelnieuwe snelpers, de firma Hooghoudt was aanwezig met een 'Boulangerie Viennoise'. Scholten had de ondernemers verplicht hun Groninger producten aan te prijzen, wat men uiteraard met plezier deed. Had men in het assortiment het gewone merk opgenomen, dan moest ook steeds vermeld worden of er een Groninger variant was en wie de producent daarvan was. Deze maatregel van Scholten droeg zeker bij aan de naamsbekendheid van vele Groninger producten en gaf het evenement zijn bijzondere, Groninger tintje.

De tentoonstelling ging gepaard met sportwedstrijden, een kermis en een concours d'élégance voor het nieuwste ver-

voermiddel, de automobiel. Een bijzondere attractie op de kermis was Chambly's wonderlift. Voor een kwartje kon men hiermee naar het middelpunt der aarde reizen! De bezoekers vielen van de ene in de andere verbazing en kwamen ogen en oren tekort.

Koninklijk bezoek

Tallose hoge gasten bezochten deze bijzondere tentoonstelling. Koningin—moeder Emma bracht op 17 juli een bezoek. En

op 28 en 29 juli vereerden koningin Wilhelmina en haar echtgenoot prins Hendrik de stad Groningen. "Bij de feestelijke intocht in de stad juichten duizenden het koninklijk paar toe, terwijl een drietal muziekkorpsen bij afwisseling de nationale liederen deden horen", zo beschreef een tijdschrift in 1903 het huldebetoon van de Stadgers aan Wilhelmina en haar prins-gemaal. Voordat de koningin en haar gevolg zich naar de tentoonstelling konden begeven,

vond er een officieel ontvangst plaats op het stadhuis. Toen Wilhelmina zich op het bordes vertoonde, brachten enkele honderden Stadgers een aubade ten gehore. Vervolgens begaven de vorstelijke gasten zich naar het tentoonstellingsterrein, waar ook zij de vele kramen en attracties bezichtigden.

Succes

De tentoonstelling was een groot succes. Zo groot zelfs dat de tentoonstelling met twee weken werd verlengd tot 1 september. Na de opening op 15 juni 1903 passeerden bijna 300.000 bezoekers, die uit alle delen van de wereld kwamen, de kassa's. Niet helemaal onterecht sprak de Groninger bevolking na jaren nog over de 'Wereldtentoonstelling'. Het evenement had precies dat doel bereikt waarvoor het was opgezet. De stad had haar bekendheid in het land vergroot en er mee aangegeven dat ze regionaal en landelijk een vooraanstaande positie innam.

Binnenkort verschijnt bij REGIO-Project Uitgevers 'Het verhaal van Groningen' van de historicus drs. Jan de Vries. Hij vertelt daarin op boeiende wijze over de geschiedenis van de stad en de provincie. Tal van aspecten komen in het boek (dat als een standaardwerk van de Groninger geschiedenis kan worden beschouwd) aan de orde. Het boek (ISBN 90-5028-096-x) is rijk geïllustreerd en gaat

in de winkel f39,95 kosten. Momenteel geldt echter een introductieprijs van f34,95. Het boek kan worden besteld bij de plaatselijke boekhandel of bij REGIO Project Uitgevers, tel. 050-3171400. Het Nieuwsblad van het Noorden geeft de lezer alvast een kijkje in dit boek door enkele voorpublicaties. Vandaag daarom de inmiddels derde aflevering in deze serie.